

AAN:

41e jaargang - No 5

OKTOBER/NOVEMBER 2024

***KERKBEL VAN DE
PROTESTANTSE GEMEENTE OP VLIELAND***

verschijnt 6x per jaar

Beste lezers,

Voor u ligt de Kerkbel voor oktober en november 2024. Deze keer ook weer met nieuws vanaf Kerkplein 5, met informatie over de kerkdiensten die iedere zondag gehouden worden. En ook voor de komende maanden staan er weer activiteiten op de agenda.

Verder een in memoriam van de heer Willem Stel.

Ook deze keer een gedicht in de Kerkbel, deze keer hebben we gekozen voor het gedicht: 'JIJ'. Met ook weer de bijdragen van pastor Susan Boukema en van Aad Kamsteeg. Het laatste Concert bij kaarslicht voor dit seizoen staat er in. En in oktober beginnen ook weer de films. Harry van Keulen heeft een interessant stukje geschreven over de kansel in de Nicolaaskerk.

Wilt u ergens op reageren, dan mag dat! GRAAG zelfs!!!

Heeft u een reactie of een opmerking of misschien een leuke suggestie voor onze Kerkbel, geef het alstublieft aan ons door. Dit kan per e-mail op het volgende e-mailadres; kerkbel@protestantsegemeentevlieland.nl of per post aan; Redactie Kerkbel, Kerkplein 7, 8899 AW Vlieland

Wij zien weer uit naar uw reacties!

Redactie Kerkbel

Kerkbel

Mocht u deze Kerkbel na een kerkdienst mee hebben genomen en hem graag per email ontvangen op uw thuisadres,

dan kunt u dat opgeven via kerkbel@protestantsegemeentevlieland.nl

Maakt u geen gebruik van internet, dan kunt u de Kerkbel ook per post ontvangen.

Richt uw verzoek dan aan: Redactie Kerkbel, Kerkplein 7, 8899 AW Vlieland

Een abonnement op de papieren Kerkbel kost minimaal € 30,- per jaar.

Overigens staat de Kerkbel ook op de website van de kerk

www.protestantsegemeentevlieland.nl op de Homepagina en onder kopje 'Over ons' en dan Ons kerkblad.

Voor wie de Kerkbel per post ontvangt en hem net zo lief digitaal ontvangt, geef dat dan svp door. Ook ontvangen wij graag een verhuisbericht of bericht van overlijden.

De kerkdiensten in oktober en november 2024:

Zondag 6 oktober, 10.00 uur.

ds. Aad van Endhoven, Rotterdam

organist; Maarten Spaans, Rotterdam

Zondag 13 oktober 10.00 uur

ds. Aad van Endhoven, Rotterdam
organist; Maarten Spaans, Rotterdam

Zondag 20 oktober 10.00 uur

ds. Hetty Cohen Stuart, Oosterhesselen
organist; Ab Weegenaar, Kampen

Zondag 27 oktober 10.00 uur

ds. Fride Bonda, Amersfoort
organist; Otto Roelofsen, Kimsward

Zondag 3 november, 10.00 uur

ds. Kaj van der Plas, Eelde
organist; Jan Broekhuis, Ede

Zondag 10 november, 10.00 uur

ds. Anne-Mieke van der Plaat, Vlieland
organist; Peter Staats, Abcoude

Zondag 17 november, 10.00 uur

ds. Jaap Meijer, Bennekom
organist; Ab Weegenaar, Kampen

Zondag 24 november, 10.00 uur

Oecumenische dienst met Viering van brood en wijn
ds. Anne-Mieke van der Plaat, Vlieland
pastor Susan G. Boukema-Koopman, Lekkum
organist; Frank Water, Voorthuizen

Zondag 1 december, 10.00 uur - 1ste Adventzondag

ds. Peter Breure, Voorthuizen
organist; Kees Schout, Harlingen

Zondag 8 december, 10.00 uur - 2de Adventzondag, Viering van brood en wijn

ds. Anne-Mieke van der Plaat, Vlieland
organist; Bert Huibers, Schoorl

Kerkomroep vanuit de Nicolaaskerk Vlieland

De kerkdiensten worden live uitgezonden. U kunt meeluisteren via de website www.kerkomroep.nl en onder gemeente: "Vlieland" invullen. Of u gaat naar onze website www.protestantsegemeentevlieland.nl en hier naar kerkdiensten en onderaan de bladzijde vindt u de link naar de kerkomroep.

De orden van dienst staan op de website zodat u, als luisteraar, mee kunt zingen en lezen. U vindt de orde van dienst bij kerkdiensten.

Kerkplein 5

Stilte en wachten

Een groepje Westerse mensen maakten een safaritocht in Zuid-Afrika. Omdat ze door onherbergzaam gebied trokken huurden ze gidsen in. Ze hadden een vol programma want ze wilden zoveel mogelijk zien. Tijd om te lummelen was er niet - ze moesten door. De gidsen hadden een ander tempo en dat gaf de nodige irritatie. Nadat ze een brede rivier waren overgestoken was het weer zover. De groep wilde direct verder maar de gidsen gingen zitten aan de oever van de rivier.

‘Kom, we moeten verder’, werd er gezegd.

Waarom de gidsen zeiden: ‘nee, we kunnen nog niet verder’.

‘Waarom kunnen we niet verder? Alles is toch aan deze kant?’

‘Nee, nog niet alles. Jullie gaan veel te snel. Onze ziel is nog niet hier. Daar wachten wij op’. *(naar een oud Afrikaans verhaal)*

Het is eind september en de herfst doet intrede - de zomer is voorbij. Daarmee ook de zomeractiviteiten in de kerk. Eén daarvan is de Stilte Wandeling op maandagavond. Mensen verzamelden zich bij de kerk en om 19.00 uur begon de wandeling van zo'n 5 kwartier. Badgasten liepen mee en ook enkele vrouwen van het eiland.

Sommige badgasten hadden vorig jaar ook meegelopen en zij wilden dit jaar ook weer graag. De Eilandse vrouwen probeerden iedere maandagavond mee te lopen.

Elke avond hetzelfde rondje - in vertraagd tempo; langs het Wad, door het bos, naar de Vuurtoren en via het duin weer terug naar de kerk. Of andersom. Op sommige plekken stonden we een tijdje stil. Een wandeling zonder te praten maar met onze zintuigen open. We zagen de kleuren, het licht en de lucht. Voelden de wind, roken het bos of het Wad, hoorden de geluiden van de vogels en het geluid van de stilte.

Terug bij de kerk vertelden we elkaar kort wat we hadden ervaren.

Steeds werd verteld dat niet alleen onze zintuigen openstonden maar dat ook onze ziel zich opende. Je kwam bij jezelf - je ontmoette jezelf.

Een deelneemster vertelde dat zij de werkzaamheden bij de dijk zag. En bedacht hoe dat nodig was voor het eiland. En ineens voelde zij hoe ook zij het nodig had om haar 'dijk' te verstevigen. Dat zij daar aandacht aan moest besteden en onderhoud aan moest doen. Een oudere man vertelde dat zijn vrouw 2 maanden terug was overleden. Vlieland was het laatste plekje waar ze samen waren geweest en hij wilde daar graag naar terug - nu alleen.

Tijdens de wandeling merkte hij dat hij vooral terugkeek op alles wat moeilijk was geweest de laatste periode van haar leven. Dat overheerste en kleurde zijn herinnering. Zo sprak hij er ook over. Maar al wandelend ontdekte hij dat hij het niet had

over de vele mooie momenten die er waren geweest. Momenten van dankbaarheid en geluk. ‘Waarom noem ik die niet’, vroeg hij zich af. Zijn verdriet kreeg een andere kleur en daar was hij blij mee. Dat wilde hij graag met ons delen. We liepen in stilte - we kenden elkaar niet, maar in dat uur gebeurde er iets met je zelf en ontstond een verbondenheid met elkaar.

Afgelopen maandag was de laatste wandeling. Er waren geen badgasten - wij Eilandse vrouwen liepen met elkaar. In stilte. Eerst naar de Vuurtoren - de zon ging onder en de lucht kleurde rood, we liepen door het bos waar het zo stil was dat je de stilte hoorde. Langzaam begon het donker te worden - kraaien schrokken op van onze komst. We kwamen bij het Wad - het was laagwater en inmiddels aardig donker. En het begon te regenen. En wij bleven staan - kijkend over het Wad waar het donker was, met hier en daar een lichtje en waar je de vogels wist. Ieder met onze eigen gedachte, ieder met ons eigen leven en we voelden ons verbonden met elkaar. Langzaam liepen we in het donker en in de regen verder - tot we bij de kerk waren. En we deelden onze ervaring met elkaar.

Met weemoed namen we afscheid van deze mooie wandelingen - tot volgend jaar! Maar vooral was er dankbaarheid. Dankbaar dat we zoveel hebben beleefd en gedeeld met elkaar. Dat we tijdens onze wandelingen tijd en ruimte hebben gegeven en gekregen om in contact met onszelf te komen, ofwel: onze ziel te ontmoeten.

In onze hectische wereld met alles wat er gaande is en wat aan informatie tot ons komt, met alles wat van ons wordt gevraagd of verwacht, met alles wat wij onszelf opleggen en van onszelf verlangen, kunnen wij onszelf zo kwijtraken. Aan onszelf voorbijlopen. Ga dan zitten en wachten - zoals die Zuid-Afrikaanse gidsen. Of ga een Stilte Wandeling maken. Of iets dat bij jou past om weer bij jezelf te komen. Gun het jezelf - geef het aan jezelf! Haas en Olifant doen het ook.

Olifant zat bij het water toen Haas langs kwam huppelen.

‘Wat doe je?’ vroeg Haas.

‘Wachten.’ zei Olifant.

‘Waarop?’

‘Dat weet ik niet.’

‘Huh?’ zei Haas. ‘Dat begrijp ik niet.’

‘Ik vind het fijn om te wachten.’ zei Olifant.

‘Wat een tijdverspilling’ zei Haas.

‘Juist niet’ zei Olifant. ‘Als je wacht, vertraagt alles. De tijd gaat niet onopgemerkt voorbij.’

Ik kom helemaal tot rust. Wachten is hier en nu.’

‘Als je wacht wil je toch juist dat de tijd snel gaat?’ vroeg Haas.

‘Kom maar even naast me wachten, dan merk je het vanzelf.’

Haas ging naast Olifant zitten en samen wachtten ze.

Olifant had gelijk, dacht Haas. De tijd ging steeds trager en daardoor Haas’ gedachten ook.

‘Best fijn,’ zei Haas ‘Ik heb geen haast meer in mijn lijf.’

‘Ik ga soms bij de bushalte zitten’ zei Olifant. ‘En als de bus komt, sta ik op en loop ik weer verder.’

‘Maar hoe weet je wanneer het wachten voorbij is?’

‘Er gebeurt vanzelf iets waardoor je dat weet.’

En dat was ook zo. Mus kwam voorbij.

‘Hoi,’ zei hij. ‘Zin om te voetballen?’

‘Yes,’ zei Olifant en sprong op. Haas bleef nog even zitten.

(uit: Open Deur, tekst Iris Boter)

Gedicht - Lied - Gebed

Jij...

Jij kunt een schouder zijn
voor de mens in verdriet en verlorenheid.

Jij kunt een arm zijn
om een mens heen in de kou.

Jij kunt een licht zijn
voor een mens struikelend in het donker.

Jij kunt een vuur zijn
voor een mens verkild in het leven.

Als we elkaar laten voelen:

jij mag er zijn,

jij bent goed,

jij kunt een schouder zijn,

jij kunt een arm zijn:

als we elkaar laten voelen:

ik ben een schouder voor jou,

ik ben een arm om je heen,

een licht op je levenspad:

er zal dan minder eenzaamheid zijn.

Auteur onbekend

Uit de gemeenschap van kerk en eiland

In Memoriam Willem Stel

(Vlieland, 22 maart 1956 - Vlieland, 28 augustus 2024)

Het was een indrukwekkend afscheid 3 september j.l. in onze sfeervolle Nicolaas-kerk van Vlieland. Juist die eenvoud die Willem zo kenmerkte. Geen poespas, geen geëxalteerde toespraken, alleen woorden van dochter Barbera en woorden uitgesproken door ds. Anne-Mieke van zijn gezin: Albertje en zijn dochters Barbera en Anita en zijn zussen Beppie en Gerda. Zij kenden hem immers ‘van binnen en van buiten’.

En wat Willem aan emoties en gevoelens van binnen doorleefd heeft, hebben buitenstaanders niets mee te maken, was Willems credo. En met het ‘instituut kerk’ had hij ‘helemaal niets’.

Toch is het een goede gewoonte van Vlielands kerkgemeente iederéén liefdevol toegang te geven tot de Nicolaaskerk, kerkelijk of niet. Iedereen is toch ‘een kind van ‘de Opperbouwmeester’, hoe je daar ook over denkt? En ‘Liefde’ is toch de essentiële basis voor een harmonische schepping. Iedereen die Willem echt kende, herkende ook zijn verborgen emoties. Zijn essentiële uitingen van diepe genegenheid en toewijding aan mens en dier en de natuur. Aan Albertje, zijn kinderen en kleinkinderen. Aan zijn zeehonden.

Zijn diepe afhankelijk aan Vlieland, aan Vlielands strand en Noordzee vooral. Willem had al vroeg, nog ver voor zijn naderend einde aan Albertje toevertrouwd, de volgende strofe, bij elke Vlielander bekend, op zijn begrafenisplechtigheid te laten voordragen: ‘Mijn wonderschone eiland van bos en zee en strand, ik heb voor heel mijn leven mijn hart aan u verpand’.

Willem Stel is een boeiende bekendheid geworden, of hij nu wilde of niet. Een persoonlijkheid. Niet alleen op ons eiland maar ook ver buiten de grenzen. Google maar even: ‘Willem Stel’, of ‘Strandjutter-Vlieland’. Zijn karakteristieke verschijning, zijn geweldige haardos, zijn gestreepte ijsmuts, zijn trouwe, warme vorsende ogen, elke ochtend struinend op Vlielands strand, jutter, maar vooral zeehonden redder! Iedereen wist: auto vastgelopen of een zeehond in nood op Vlielands strand: Willem Bellen! Klompen aan en Willem spoedde zich in zijn trekker, met naast hem ontelbare jaren lang, onafscheidelijk en vanzelfsprekend Sil, zijn trouwe hondje, Willems eenheid.

Die aardige strandjutter, maakte met iedereen een praatje, die verhalenverteller, Willem als nieuwsbron van Vlieland: heb je het al gehoord? ‘Die ruwe bolster, blanke pit’.

Lieve Willem, elke onervaren strandrijder had houvast aan de sporen in het zand van jouw trekker. Wij hopen van harte dat ook de herinneringen aan jouw vanzelfsprekende hulpvaardigheid ons tot blijvende steun zal worden. En... weet dat we je zullen missen.

Vlieland, 9 september 2024. John Deen

Wat staat er op het programma...

Retraitedagen op Vlieland

Evenals vorig jaar hebben we ook dit jaar weer een herfstretraite op het programma staan: van zondagmiddag 10 november tot en met woensdagmiddag 13 november.

Voor deze retraitsdagen kunnen mensen zich aanmelden om op ons eiland te genieten van de rust en de stilte én om in verbinding te komen met zichzelf.

De mensen verblijven in één van onze hotels en de maaltijden worden verzorgd door

HERFSTRETRAITE OP VLIELAND

Kijkend
over het water
voel ik

een zee
van tijd -
geschenk
van eb en vloed

Vertragen brengt
mij ruimte
leef-tijd.

Het strand is een plek waar je zomaar kunt weg mijmeren over *tijd*. De oneindigheid van de zee met haar eb en vloed, lijkt je daar iets over te vertellen.

In deze periode van de herfst bieden wij je een paar bijzondere dagen op het unieke eiland Vlieland aan. Je verblijft dan in een mooi hotel dicht bij zee.

Daarbij hebben wij een programma samengesteld met alle ruimte om te ontdekken wat *leef-tijd* voor jou betekent.

ZONDAG 10 NOVEMBER TOT EN MET WOENSDAG 13 NOVEMBER 2024

Ga voor verdere informatie naar de website:

www.protestantsegemeentevlieland.nl

één van onze cateraars. De workshops vinden plaats in de kerk. De workshops zijn gericht op een verdieping van het thema van deze retraite: **Leef-tijd**.

Leef-tijd heeft van doen met veranderingsprocessen en het geleefde leven, zowel met het huidige als met het leven dat voor je ligt.

Wij bieden diverse workshops aan, als schrijven, meditatief schilderen, yoga, biblio-drama, meditatie en bibliodans.

Voor belangstellenden zie onze website: www.protestantsegemeentevlieland.nl

De engelen gaan weer bezoekjes brengen

Op dit moment laat de herfst voorzichtig weten dat-ie eraan komt. Maar de winter is nog heel ver weg. En toch gaat dit stukje al over Advent en Kerst - over de engelen die hopelijk weer bezoekjes gaan brengen. Al drie jaar waren verschillende engelen in de adventstijd en Kerst hier op Vlieland actief.

Onzichtbaar liepen zij door de gloppen en de straten om mensen te verrassen met een bezoekje in de vorm van een kleine attentie.

En wat is dat op prijs gesteld. Niemand had op een bezoekje gerekend (misschien wel gehoopt) en toch kwam de engel langs. En een week later weer... en weer... tot de Kerst.

En wat hebben de engelen er een plezier aan beleefd. Eerst het bedenken van 'wat zal ik dit keer brengen' tot het stiekem door het donker gaan (of juist op een tijdstip dat je zeker wist dat de persoon waar je zijn moest, niet thuis zou zijn) om het weg te brengen.

Sommige engelen waren al aardig op leeftijd en konden niet snel wegrennen als er een hond aansloeg die hen zou kunnen verraden. Andere engelen waren nog zo jong en renden naar de brievenbus om snel weer terug naar huis te gaan. Vorig jaar deden ook engelen uit de Jutter mee!!!

Wij hopen dat ook dit jaar weer veel mensen (engelen én ontvangers) plezier gaan beleven aan ons engelenproject.

Maar daar hebben wij jullie hulp bij nodig.

Engelen gezocht!!!

Wie wil kerstengel zijn en in de adventsweken en met kerst een ander anoniem verrassen (vijf keer dus én het is ook niet de bedoeling dat jij je bekend maakt als engel). Wanneer je je als engel aanmeldt krijg je nog precies uitgelegd hoe en wat én wat je kan meenemen op je bezoek. Ook een voorbeeld tekst die je de eerste keer bij je attentie kunt voegen. Iedereen kan een kerstengel zijn; volwassenen, kinderen, als gezin.

Wij zijn ook op zoek naar Ontvangers!!!

Weet jij iemand die wel wat extra aandacht kan gebruiken? Dat kunnen natuurlijk zieken en ouderen zijn of mensen die om wat voor reden weinig de deur uitkomen. Maar dat kan ook iemand zijn die heel veel werk verzet of waarvan jij vindt dat diegene gewoon eens iets extra's verdient. Misschien juist diegene waar je niet zo snel aan denkt, of die niet zo op de voorgrond staat. Het kunnen zowel ouderen, jongeren als kinderen zijn. De doelgroep is iedereen.

Let wel!!! We beginnen dit jaar weer helemaal opnieuw.

Iedereen die engel wil zijn moet zich weer opnieuw aanmelden.

En we beginnen ook weer met een blanco lijst voor Ontvangers.

Aanmelden kan bij onze diakenen:

Cathrien de Jong, co.jong@planet.nl 06-12457917

Piety de Boer, deboerpiety@gmail.com 06-50557700

Of Anne-Mieke van der Plaat, jmbvanderplaat@hetnet.nl 06-57490586

Graag met vermelding van je @-adres of telefoonnummer.

Aanmelden kan tot maandag 18 november.

Dan hebben wij nog de tijd om engelen en ontvangers aan elkaar te koppelen.

Als je je als engel aanmeldt nemen wij via de mail of telefoon contact met je op.

Agenda

Ma 4 november 14.00 -	Kerkenraadsvergadering	Nicolaaskerk
Za 9 november 10.00 - 16.00 uur	Schoonmaken Kerk	Nicolaaskerk
Woe 6 november 10.15-11.15 uur	Koffie-uurtje	De Ton
Zo 10 nov 16.00 uur tot woe 13 november 16.00 uur	Retraitedagen	Nicolaaskerk
Tot maandag 18 november	Aanmelden Engelenproject	
Iedere zondagmorgen 10.00 uur	Viering	Nicolaaskerk
Iedere werkdag van 16.30-17.30 uur	Plek van Stilte (Open Kerk) Om in stilte in de kerk te zijn en een kaarsje te branden	Nicolaaskerk
woensdag en zaterdag van 10.00-12.00 uur In de herfstvakantie: dinsdag, woensdag, donderdag en zaterdag van 10.00-12.00 uur	Kerk open voor bezichtiging	Nicolaaskerk
Tot en met maandag 4 november	Foto Expositie 'Vlieland plaatjes'	Nicolaaskerk

Berichten uit de kerkenraad

Collectes

Hierbij de lijst voor de diaconale collectes van oktober en november 2024:
Uitleg over de collectes kunt u vinden op de website en dan onder kopje 'Over ons' en dan naar Financiën.

Zondag 6 oktober: Dorcas

Zondag 13 oktober: Provinciaal Advies 18, Maatjes voor ex-gedetineerden

Zondag 20 oktober: KiA - Werelddiconaat (Indonesië)

Zondag 27 oktober: Eigen diaconie

Zondag 3 november: KiA - Zending (Ghana)

Zondag 10 november: Voedselbank 'De Helpende Hand' Harlingen

Zondag 17 november: Artsen zonder Grenzen

Zondag 24 november: Prot. Kerk - Pastoraat Nederland

Zondag 1 december: Eigen Diaconie

Zondag 8 december: KiA - Werelddiconaat (Ghana)

Het bankrekeningnummer van de diaconie is: **NL08 RABO 0367 60007 14**

t.n.v. Diaconie Gemeente Vlieland op Vlieland, met als vermelding de zondag waarvoor u iets wilt geven. Sinds kort staan, op de orde van dienst, voor zowel de diaconiecollecte als de collecte voor het pastoraat op Vlieland, een QR-code.

Zo nu en dan wijken wij af van dit rooster!

Uw bijdrage, voor welke collecte dan ook, wordt zeer op prijs gesteld.

Wij waarderen het dat door velen een gift wordt overgemaakt. Onze hartelijke dank hiervoor.

Cathrien de Jong-Mollema en Piety de Boer, Diakenen

Nieuws van de Stichting Nicolaaskerk

Hulp gevraagd voor het schoonmaken van de kerk

Op zaterdag 9 november a.s. willen we de kerk gaan schoonmaken. Dit ondanks de grote werkzaamheden die begin volgend jaar gaan plaatsvinden. Deze zaterdag willen we vooral het houtwerk in de boenwas zetten. Dit moet jaarlijks gebeuren om de houtworm en boktor geen kans te geven. Want je moet er niet aan denken dat zij in onze kerk aan de gang gaan. En er zijn nog meer dingen die we toch even willen aanpakken. Hierbij kunnen we wel wat extra handen gebruiken en daarom doen wij een oproep om ons te helpen! Als je mee wilt doen (een uurtje of een dagdeel of tot het klaar is) meld je dan aan bij: Cathrien de Jong, 06-12457917 of Piety de Boer, 06-50557700 of deboerpiety@gmail.com of [Elsje de Ruijter, elsje@eader.nl](mailto:elsje@eader.nl)

We beginnen 's morgens om 10.00 uur en hopen 's middags om 16.00 uur een schone en lekker ruikende kerk te hebben. Wij hopen op een mooi ploegje mensen en gaan er een fijne dag van maken! Voor koffie met iets lekkers erbij en een lunch wordt gezorgd.

Stichting Nicolaaskerk en PGV

De Kansel

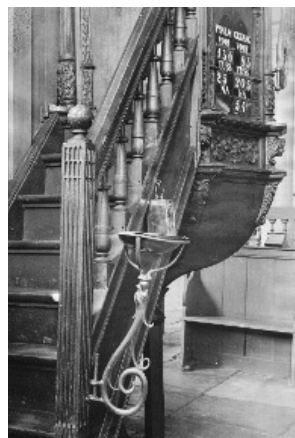
Uit de archieven valt op te maken dat bij inventarisatie van het interieur van de kerk voor onderhoud en restauratie, de kansel wordt genoemd als “het meest waardevolle”. De kansel of preekstoel met klankbord, dateert uit 1605. De oudste banken uit de periode 1628-1635.

Ook het doophek bevat materiaal uit 1605, maar andere delen stammen uit 1647 en 1844 en is nog gewijzigd in 1951. Dus de kansel is inderdaad het oudste en wordt beschreven als een “renaissancekansel met Vredeman de Vriesornamenten”. Hans Vredeman de Vries (Leeuwarden 1527 - Hamburg 1609) wordt beschreven als één van de invloedrijkste kunstenaars uit de 16e eeuw waaronder het ontwerpen van versieringen.

Een voorbeeld is de kansel van de Protestantse Gemeente te Sellingen, te zien op hun Website. De ornamenten en kopjes zoals op de kansel in de kerk op Vlieland behoren tot dit soort versieringen, hoewel een zoektocht via het internet, dat heel veel foto's van kansels uit de 17de eeuw opleverde, laat wel boog ornamenten zien maar tot nu toe werden geen met hoofdjes gevonden.

De kansel is gemaakt van eikenhout en heeft 195 gulden gekost volgens een archief bericht. Dit was in die tijd een enorm bedrag. Nadere inspectie van de hoofdjes laat zien dat, op één na, de neuzen zijn afgesneden. Dit is vrij grof gedaan want het zijn geen gladde snijvlakken. Een vraag aan een historicus wat dit betekent werd onduidelijk beantwoord. Een mogelijke verklaring is dat dit tijdens de Franse bezetting (1795-1813) is gebeurd. Het archief vermeldt dat in die tijd “de kerk in zwaar verval” raakte. De opschriften boven de Herenbanken, bijvoorbeeld, werden overgeschilderd en later weer gerestaureerd.

Veel anekdotische verhalen gaan rond zoals de vaak genoemde sleutelgaten in de panelen. Dit zouden deurtjes uit een aangespoelde kast zijn. Niets is minder waar. De kansel is gemaakt door vakmensen en de gaten zijn waarschijnlijk later geïntroduceerd. In die gaten werden borden opgehangen met de nummers van de Psalmen en Gezangen die die zondag gezongen werden. Een foto uit het archief laat dit duidelijk zien. Ook het filmpje

uit 1936 dat getoond wordt in het Tromp's Huys, laat de kansel met zo'n bord zien, het is maar 2 of 3 seconden te zien, maar heel duidelijk wanneer je weet waar je naar kijkt. Dus vroeger werden die borden aan de kansel gehangen. Hiernaast een foto van de kansel zoals die er nu uitziet, een foto gevonden in het archief met ook zichtbaar dat het doopfond toen aan de kansel vast zat en een detail dat heel goed een bord laat zien met de te zingen liederen. Verder twee van de hoofdjes één met en één zonder neus. Met dank aan Joost van Bommel voor het uitvergroten en bewerken van de foto om het bord duidelijker te laten zien.

Harry van Keulen

Bijdrage van een betrokken buitenstaander, Aad Kamsteeg

Mijn vrouw en ik liepen op de boot naar Vlieland eens een ons bekende predikant tegen het lijf. Al pratend op het bovendeck vertelde hij ons dat hij een filmweekend in Podium Vlieland in de Dorpsstraat ging meemaken. Zes films in drie dagen, zei hij, en daar tussendoor lekker uitwaaien op het strand en ergens een paar goede maaltijden gebruiken.

Natuurlijk vroegen we hem welke films er op het programma stonden. Hij zei ons wat dat betreft wel kieskeurig te zijn. Zijn voorkeur ging uit naar thema's waarin de ene mens zijn leven op het spel zet om dat van anderen te redden. Ik herkende dat en informeerde of bijvoorbeeld Gran Torino gedraaid zou worden. In die film offert een norse Clint Eastwood zich op om een geterroriseerd Aziatisch gezin van een gewelddadige bende te verlossen. Dat bleek niet het geval te zijn.

Intussen vroegen we ons af waarom juist zulke, soms waargebeurde verhalen ons aanspreken, terwijl we afkeer voelen bij scenario's waarin egoïsme en narcisme aan de orde komen. Onze kennis zou geen dominee zijn als hij niet zou verwijzen naar het meest fundamentele offer ooit, dat van Jezus om een van kwaad vergeven wereld te redden.

Een mooi onderwerp om over door te gaan. Maar de MS Vlieland kwam toen de bocht bij de Jachthaven om. Toen waren er weer andere dingen om ons mee bezig te houden.

Aad Kamsteeg

De Maandelijkse Middagfilm voor eilanders **Nu ook af en toe op donderdagmiddag.**

De maandelijkse middagfilm voor eilanders begint weer. Het wordt het 9e seizoen. De eerste jaren werden de films op donderdagmiddag vertoond. In de coronatijd veranderde dit. Podium Vlieland heeft sindsdien regelmatig ook midweek filmarrangementen. Daarom verhuisden wij naar de dinsdagmiddag. Tot spijt van een aantal eilanders. Dit jaar hebben we kunnen regelen dat er in november, december en januari de maandelijkse film op donderdagmiddag plaats vindt.

Sinds een aantal jaren is na afloop van de film een z.g. nazit. Wat wil deze film ons zeggen? Wat vinden wij zelf? Wat vond je een mooie scène? Het is niet voor iedereen makkelijk om meteen te reageren, maar samen komen we meestal tot aardige uitwisselingen. Probeer het eens. Het is in Badhotel Bruin.

Half 3 in Podium Vlieland. Entree €12,00. Kortingskaart voor leden van de VESV € 7,00. We wensen iedereen een paar mooie filmervaringen toe.

De filmcommissie: Jelva, Judith, Ankelien en Anne-Mieke

Als je per email een paar dagen te voren een herinnering wilt krijgen, geef dat dan door aan jelvavanderwerf@outlook.com

Hieronder het hele programma.

Dinsdag 22 oktober

Pot-au-feu Fr. 2023. 135 min.

De film is een ode aan de Franse gastronomie en vertelt daarnaast een atypisch liefdesverhaal. Kookkunst als metafoor voor het leven. Met Juliette Binoche.

Donderdag 28 november

The Banshees of Inisherin. Ierland 2022. 114 min. Zwarte komedie.

Langdurige mannevriendschap wordt plotseling door de een verbroken.

Donderdag 12 december

Eternal Memory. Chili 2023. docu. 85 min. Documentaire.

Liefdevol echtpaar met Alzheimer en terugblik op Pinochet-regiem. Liefde en geschiedenis

Donderdag 16 januari

The Old Oak. VK 2023. 113 min. Drama

Arm Noord Engeland en Syrische vluchtelingen. Sociaal drama maar ook beetje hoopgevend

Dinsdag 11 februari

Presque. Fr. 2022. 92 min. Feel good

Roadmovie in een lijkwagen met gehandicapte (de acteur is dat zelf ook).

Dinsdag 11 maart

Plan 75. Japan 2022. 112 min.

Toekomstig beleid van boven af om 75 plussers hun plaats in de wereld af te laten staan. Stemt tot nadenken.

Dinsdag 8 april

Slotdag met lunch.

Thema: Hoe te leven? Welke prijs ben je bereid te betalen? Opgave en prijs volgen.

Ochtendfilm: Living. VK 2022. 102 min.

Ambtenaar heeft altijd netjes zijn werk gedaan, maar heeft hij eigenlijk wel geleefd?

Middagfilm: De Dirigent. Nederland/België 2018. 137 min. Biografie/drama.

Vrouw die in de twintiger jaren graag dirigent wil worden.

Films uitgelicht:

Dinsdag 22 oktober

Le Pot-au-feu. Frankrijk. 2023. 135 minuten.

Le Pot-au-feu (een Franse stoofpot) speelt zich af tegen het einde van de 19e eeuw. De film is een trage ode aan de Franse gastronomie, en vertelt daarnaast een atypisch liefdesverhaal. De hoofdrollen worden innemend gespeeld door Juliette Binoche en Benoît Magimel. We zien de twee samenwerken in de keuken,

en hoewel de uitmuntende kok Eugénie formeel de bediende van fijnproever Dodin is, wordt al gauw duidelijk dat hij al jaren smoorverliefd op haar is. Hij zou dolgraag trouwen, maar Eugénie hecht aan haar vrijheid. Ze wil alles graag zo houden als het is. Samen over eten praten, samen koken, en samen proeven. Totdat...

De Franse chefkok Pierre Gagnaire, goed voor maar liefst 14 Michelin-sterren, was bij de film betrokken als culinair regisseur. En dat is goed te merken. Alle scènes waarin eten wordt bereid, zien er geweldig uit en zijn tot in de puntjes verzorgd. Ze laten je het water in de mond lopen. De recepturen die voorbijkomen maken het onmogelijk om tijdens de film niet alvast te bedenken wat je dit jaar voor je geliefden op tafel gaat zetten tijdens het kerstdiner. (Maar de veganisten onder u zijn gewaarschuwd).

Achter die ode aan de Franse keuken schuilt een ingetogen verhaal dat je, hoewel gesitueerd rond 1885, een tijdloze fabel zou kunnen noemen. Van het aanstippen van de man-vrouw-verhouding tot een bescheiden maar gevoelvolle blik op de liefde en het leven, met ruimte voor een toets humor, ontroering en tragiek.

Donderdag 28 november

The Banshees of Inisherin. VK, VS, Ierland. 2022. 113 min. zwarte komedie.

The Banshees of Inisherin gaat over een jarenlange vriendschap die van de ene op de andere dag wordt opgezegd. Voor maar liefst negen Oscars genomineerd.

1923. Pádraic is sinds mensenheugenis beste maatjes met Colm. Ze wonen op een eiland aan de westkust van Ierland. Hun vriendschap hangt aan een zijden draadje wanneer Colm (de muzikant) van de ene op

de andere dag weigert met Pádraic (de wat oppervlakkige) te praten. Deze verandering heeft een weerslag op de hechte gemeenschap en zet een reeks gebeurtenissen in gang die hun verdere levens zullen bepalen.

Veel scherpe dialogen, maar ook prachtige Ierse natuur. De film speelt zich af op een fictief eiland voor de Ierse westkust.

The Banshees of Inisherin is een zwart-komische, sensitieve afdaling langs de kliffen van de menselijke genegenheid. Een aangrijpende film ook, bijzonder kalm en droef tegelijk, wat in flinke mate te danken is aan het fantastische, ingetogen samenspel van Colin Farrell en Brendan Gleeson. De acteurs maken in een mum van tijd tastbaar hoe innig de vriendschap van hun personages ooit was, hoe goed ze elkaar kennen of dachten te kennen, en hoe groot de leegte is waarin ze nu achterblijven."

(Banshees zijn wezens uit de Ierse folklore, die met hun klaaglijke stemmen onheil aankondigen.)

De Katholieke Gemeenschap op Vlieland

Golven

Als wij naar Vlieland gaan, maak ik altijd weer veel foto's van de zee. Elke dag aan de zee is weer anders, nooit hetzelfde. Elke nieuwe golf is weer mooier en spectaculairder dan de vorige. En telkens weer probeer ik die ervaring vast te houden, tegen beter weten in. Het meest veranderlijke element vast willen houden is natuurlijk onbegonnen werk.

Het stemt wel tot nadenken. Waar komt dat verlangen om vast te houden toch vandaan? Alles is veranderlijk, niets blijft hetzelfde. Aan de ene kant leggen we ons erbij neer, want zo is het leven nu eenmaal. Aan de andere kant zijn er dingen, gebeurtenissen en mensen die je zo graag wilt vasthouden. Tegenstrijdig genoeg is loslaten de oplossing. Leren te leven met open handen. Ook dat kun je leren van de zee, volgens de woorden van de Ierse schrijver John 'Donohue:

Zoals de zee zichzelf vrijspreekt
 van de verwachtingen van het land
 En slechts nadert in de vorm van golven
 Die oprijzen, omslaan en breken
 Met zo'n geleidelijkheid en gratie
 Alsof ze van de grens
 Een welluidende drempel wil maken
 Met muziek die weergalmt
 Van het maken en loslaten van herinneringen
 Moge zo je hart geduld kennen
 Dat eeuwigheid put uit beperking

Susan G. Boukema-Koopman
Em.pastor

COLOFON

R.K. Pastoraat Vlieland

Voor pastorale vragen, bij ziekte of uitvaart: pastor Susan Boukema telefoon 058 266 1981 of 06-53 26 93 30

Contactpersoon: Mevrouw A. Roos-van der Heide, Lutinelaan 6, 8899 BE Vlieland, tel. 06-51 29 37 49

CONCERTEN bij KAARSLICHT 2024

Otto in het zonnetje gezet

Afgelopen 14 augustus, midden in het concertseizoen, is Otto Roelofsen extra in het zonnetje gezet, om hem te bedanken voor 40 jaar organisatie van de Concerten bij kaarslicht. Hij is tot erelid/Membre d'Honneur benoemd. Hij en het publiek genoten van het concert van het Chimaera trio. En na afloop kon men met hem en zijn vrouw het glas heffen. Op zaterdag 26 oktober is het echt zijn allerlaatste concert.

De Concertserie gaat door. De vernieuwde concertcommissie met Ankelien, Judith, Joke, Lies, Matthijs, Paul en Harry is al druk bezig gegaan met het bedenken van het concertprogramma van volgend jaar.

De Concerten bij kaarslicht zijn een bijzondere aanvulling op de vele activiteiten die er op Vlieland worden georganiseerd. De opbrengst van deze concerten ging en gaat naar het restauratiefonds van het kerkgebouw. Dank dus ook aan het publiek dat mét hun kaartje ook het onderhoud van het gebouw heeft gesteund.

Jelva van der Werf

CONCERTEN bij KAARSLICHT 2024

Nicolaaskerk Oost-Vlieland 40ste seizoen. Aanvang concerten: 20.30 uur. Kerkdeur open 20.00 uur. Entree: € 20.00 (kind € 5).

- Zaterdag 26 oktober: Marieke Vos, klarinet en Camiel Boomsma, piano.

Het Slotconcert van de serie Concerten bij kaarslicht 2024 wordt gegeven door Marieke Vos, klarinet en Camiel Boomsma, piano.

Marieke studeerde in 2013 af aan het Conservatorium van Amsterdam en was prijswinnares tijdens het concours Stichting Jong Muziktalent Nederland. Ze is zeer actief in het Nederlands Kamermuziek Ensemble, is Artist in Residence bij de Mozartkring Gelre-Niederrhein en artistiek leider van de Palz Kamermuziek-serie. Haar CD “Sliding Doors” die ze samen met o.a. Camiel Boomsma maakte kreeg zeer lovende recensies.

“Klarinettiste Marieke Vos bespeelt het publiek met passie en overgave voor haar instrument”, aldus het magazine Luister.

Pianist Camiel Boomsma wordt door pers en publiek geroemd om zijn buitengewoon mooie klank en unieke touche. Zijn prachtige spel bracht hem op vele mooie podia, niet alleen in Nederland, maar ook in landen als Duitsland, Italië, Engeland terwijl in China een zeer succesvol tournee werd gemaakt. Samen met Marieke Vos richtte hij de Stichting Mirantibus op onder welke naam talrijke concerten werden en worden georganiseerd. Camiel maakte een aantal een aantal solo-Cd's die alle hoog geprezen werden. O.a. met muziek van Wagner, van Chopin en Schubert, de Nederlandse componist Gerhard Hamm enz.

Op het programma staan o.a. van Max Reger “Albumblatt”, van Joh. Brahms Klarinetsonate nr. 1, Phantasiestücke van Robert Schumann en Lieder ohne Worte van F. Mendelssohn-Bartholdy.

Ook speelt Camiel solistisch enkele Nocturnes van Fr. Chopin.

Toegangskarten: op zaterdag dan van 11.00 tot 12.30 uur aan de kerk.

Pinnen of cash. Reserveren (aanbevolen): www.nicolaaskerk-vlieland.nl of 06-30873617

De concerten worden mede mogelijk gemaakt door Hotel De Herbergh van Flielant, Linnenservice Vlieland en Spar Vlieland.

Legaten en erfstellingen

De Protestantse Gemeente op Vlieland is door de belastingdienst aangewezen als een “algemeen nut beogende instelling”. Dat betekent dat giften (waaronder erfenissen en legaten) aan onze gemeente of aan de diaconie niet worden belast met schenkingsrecht. Ook mag u uw giften meetellen voor uw giftenaftrek bij uw aangifte inkomstenbelasting. Schenken aan de gemeente of de diaconie is dus fiscaal voordelig!

Protestantse Gemeente Vlieland

Kerkplein 7 • 8899 AW Vlieland
 scriba@protestantsegemeentevlieland.nl
 www.protestantsegemeentevlieland.nl

Bankrekeningen:

NL 95 RABO 0367.6000.21 t.n.v. Protestantse Gemeente Vlieland op Vlieland

NL 08 RABO 0367.6007.14 t.n.v. Diaconie Gemeente Vlieland op Vlieland

NL 49 BUNQ 2043 4050 63 t.n.v. Stichting Nicolaaskerk

Informatie over een abonnement op de Kerkbel vindt u in de Kerkbel.

Kerkenraad van de Protestantse Gemeente op Vlieland:

Predikant/ mevr. J.M.B. van der Plaats, Kerkplein 5, 8899 AW Vlieland
 Voorzitter: tel. 06-57490586; e-mail: jmbvanderplaat@hetnet.nl

Ouderling/ H. van Keulen, Dorpsstraat 41, 8899 AB Vlieland
 Scriba: tel. 0562-451573; e-mail: vankeulenharry@gmail.com

Diaken: mevr. P. de Boer, Zuiderhaven 19-1, 8861 CK Harlingen
 tel. 06-50557700; e-mail: deboerpiety@gmail.com
 Website, Kerkomroep, Kerkbel en rooster

Diaken mevr. C. de Jong-Mollema, Havenweg 11, 8899 BB Vlieland
 Vlieland: tel. 0562- 451110; e-mail: co.jong@planet.nl
 Coördinatie bloemen

Preekvoorziening mevr. J.M. Stalman-Peters, jmstalmanpeters@live.nl

Kerkrentmeester/ mw. I. Horn, Dorpsstraat 143, 8899 AG Vlieland,
 Geen lid KR: e-mail: i.horn@ziggo.nl

Koster: mevr. I. Rugenbrink, Middenweg 19, 8899 BA Vlieland
 tel. 06-54252762

Verhuur kerkgebouw info@nicolaaskerk-vlieland.nl, tel. 06-23218960
 + agendabeheer

Kopij

De kopij voor de volgende kerkbel (**december 2024/januari 2025**) kan worden opgestuurd
 t/m donderdag **21 november 2024** naar Piety de Boer, e mail: deboerpiety@gmail.com